

Senat Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 6
00-902 Warszawa

Komisja Środowiska
Komisja Gospodarki Narodowej i Innowacyjności
Komisja Nadzwyczajna ds. Klimatu

Amsterdam, 5 października 2022

Szanowni Państwo,

Stowarzyszenie European Federation of Energy Traders (EFET) jest głęboko zaniepokojone diskutowanymi obecnie propozycjami zmian do Ustawy Prawo Energetyczne (Dz. U. 2022 poz. 1385). Biorąc pod uwagę wysoki stopień koncentracji na polskim rynku energii elektrycznej, tzw. „obligo giełdowe” zapewnia minimalny poziom konkurencji i transparentności na rynku hurtowym. Przedmiotowa nowelizacja zakłada całkowite zniesienie obowiązku sprzedaży energii elektrycznej za pośrednictwem giełdy, co znacznie umocni pozycję rynkową nielicznych podmiotów, ze szkodą dla odbiorców w Polsce. W związku z tym, prosimy o odrzucenie propozycji usunięcia art. 49a z projektu Ustawy zmieniającej Ustawę Prawo Energetyczne.

Na dojrzałych rynkach energii elektrycznej, nasze stowarzyszenie nie popiera jakichkolwiek form obowiązkowego handlu określonymi produktami, czy na określonych platformach, jako że są one niepotrzebnie restrykcyjne i mogą przynieść efekt odwrotny do zamierzonego. Niemniej jednak, w przypadku polskiego rynku energii elektrycznej, wysoki poziom koncentracji na rynku, jego ograniczona transparentność, jak również planowane utworzenie NABE, umieszczają niewielką grupę podmiotów w pozycji dominującej, co z kolei zagraża jakości sygnałów cenowych kształtowanych na rynku hurtowym, jak również ogólnej integralności rynku:

- Po zwolnieniu producentów z obowiązku sprzedaży energii elektrycznej za pośrednictwem giełdy, znaczna część wolumenów będących obecnie przedmiotem obrotu na rynku hurtowym może stać się przedmiotem wewnątrzgrupowych transakcji dwustronnych;
- Taka sytuacja odbije się negatywnie na transparentności rynku i osłabi jakość sygnałów cenowych generowanych przez indeksy giełdowe, które mają bezpośrednie przełożenie na wielkość subsydiów oferowanych w ramach mechanizmów wsparcia (opisanych w Dz.U. 2019 poz. 1874 oraz Dz. U. 2020, poz. 261);

- Bez wiarygodnego, odzwierciedlającego popyt i podaż indeksu, nowo powstający oligopol będzie miał znaczny wpływ na mechanizmy formowania cen.

Biorąc pod uwagę tak negatywne konsekwencje funkcjonowania oligopolu na polskim rynku energii elektrycznej, postrzegamy utrzymanie „obliga giełdowego” jako jedyną możliwość zapewnienia minimalnego poziomu konkurencji i transparentności na rynku hurtowym. Transparentność ta jest niezbędna zarówno dla polskich konsumentów, jak i obecnych i przyszłych uczestników rynku hurtowego, dlatego też musi być zapewniona. Wskazujemy przy tym, że podobne stanowisko względem „obliga giełdowego” zaprezentował Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (URE) w jego opinii z dnia 8 kwietnia 2021 roku, kiedy to propozycja zniesienia „obliga” była dyskutowana po raz pierwszy. Prezes URE potwierdził to stanowisko również w czasie 8-go Kongresu Energetycznego we Wrocławiu, organizowanym w dniach 28-29 września tego roku.

Decyzja o zwiększeniu poziomu „obliga giełdowego” w 2018 roku podyktowana była rosnącym stopniem koncentracji na rynku, obserwowanym zwłaszcza w sektorze wytwarzania energii elektrycznej. Utworzenie NABE podniesie stopień tej koncentracji, tworząc przy tym silną współzależność pomiędzy nowo powstałym podmiotem i trzema istniejącymi podmiotami będącymi własnością Skarbu Państwa. W tych warunkach, zniesienie „obliga giełdowego” umożliwi tym spółkom wykorzystywanie siły rynkowej i wpływanie na poziom cen na rynku hurtowym, w efekcie marnując cały wysiłek, jaki w ostatnich latach Polska poczyniła w kierunku utworzenia płynnego rynku energii elektrycznej. W związku z tym zachęcamy władze w Polsce do utrzymania „obliga giełdowego” do momentu, w którym poziom rozwoju konkurencji na rynku hurtowym sprawi, że nie będzie już ono potrzebne dla zapewnienia transparentnych sygnałów cenowych.

W imieniu Stowarzyszenia EFET,

Mark Copley, CEO